

Aan de leden van Provinciale Staten

Datum : 18 mei 2010
Briefnummer : 2010-29.004/19/A.20, RP
Zaaknummer : 252337
Behandeld door : Veen van der M.O.
Telefoonnummer : (050) 316 4037
Bijlagen : - Startnotitie MER Buizenstraat/-strook Eemshaven -
Oosterhorn Delfzijl (conceptrapport)
- Afschrift subsidiebeschikking voor het project met de naam
"Voorbereiding Buisleidingstraat Eemsdelta"

Onderwerp : Brief inzake het project Buizenzone Eemshaven - Delfzijl

Geachte dames en heren,

Bij brief van 19 mei 2009 bent u voor het laatst geïnformeerd over de ruimtelijke reservering van een buisleidingenstraat tussen de Eemshaven en Delfzijl. Door middel van deze brief willen wij u informeren over de voortgang van dit project. Tevens verzoeken wij u ons standpunt met betrekking tot het opstellen van een provinciaal inpassingsplan voor een buizenzone tussen de Eemshaven en Delfzijl - zoals in het vervolg van deze brief uiteengezet - te onderschrijven.

Achtergronden

De twee in de provincie Groningen gelegen zeehavens met bedrijventerreinen - de Eemshaven en Delfzijl (Oosterhorn) - maken op dit moment een ongekende ontwikkeling door. In Delfzijl ligt het zwaartepunt op de chemische industrie en in de Eemshaven op de elektriciteitsproductie. Beide bedrijventerreinen hebben dringend behoefte zowel aan uitwisseling van energie, als aan uitwisseling van (chemische) gassen en vloeistoffen. Als antwoord daarop wordt gedacht aan een goede en veilige verbinding tussen beide bedrijventerreinen in de vorm van een buizenstraat of een buizenstrook. Op deze wijze wordt een duurzaam alternatief geboden voor transport van deze stoffen over de weg, het water of het spoor. Daarbij dient in aanmerking te worden genomen dat de haven van Oosterhorn (Delfzijl) niet toegankelijk is voor schepen met grote diepgang, en de Eemshaven wel. Een buizenstraat/-strook draagt mede bij aan de ontsluiting van Oosterhorn (Delfzijl) voor diepzeeschepen. Daarnaast kan transport via buisleidingen in beginsel ondermeer bijdragen aan verbetering van de bereikbaarheid door vermindering van verkeersintensiteit op wegen, vaar- en spoorwegen en verlaging van de veiligheidsrisico's naar de omgeving. Verder biedt een buizenstraat/-strook mogelijkheden om reststoffen uit te wisselen en duurzaam her te gebruiken. Bundeling van verschillende buisleidingen in een buizenstraat of een buizenstrook draagt tevens bij aan een efficiënt gebruik van de (ondergrondse) ruimte. In het *Provinciaal Omgevingsplan 2* was reeds een planologische reservering voor een

tracé, toen nog geheten buisleidingenstrook, tussen de Eemshaven en Delfzijl opgenomen. Van dit zogenoemde Holwierdetracé is geen gebruik gemaakt.

In opdracht van *Stichting Utilitaire Faciliteiten Ontwikkeling Oosterhorn* (Stichting UFO)¹ heeft de Gasunie een rapport (begin 2009) opgesteld betreffende een buisleidingenstraat tussen de Eemshaven en Delfzijl. Uit dit rapport komt naar voren dat het zogenoemde Leermenstracé de voorkeur heeft. Het is een tracé dat ten westen van Appingedam loopt en een verbinding vormt tussen de Eemshaven en Delfzijl. Dit tracé is ook als zodanig opgenomen in het *ontwerp Provinciaal Omgevingsplan 2009-2013*. Het Leermenstracé heeft om diverse redenen veel onrust in het gebied veroorzaakt, reden voor ons om twee voorlichtingsavonden te organiseren. Tijdens deze voorlichtingsavonden - die gehouden zijn op 15 en 16 juni 2009 - is onzerzijds ondermeer toegezegd om in het kader van een uit te voeren milieueffectrapportage meerdere tracés nader te onderzoeken.

Op 17 juni 2009 is het *Provinciaal Omgevingsplan 2009-2013* en de *Omgevingsverordening provincie Groningen 2009* door u vastgesteld. Hierin zijn drie mogelijke tracés voor een buizenstraat/-strook opgenomen. Het gaat hierbij om het Holwierdetracé zoals dat in het *Provinciaal Omgevingsplan 2* was opgenomen, het Leermenstracé zoals dat in het *ontwerp Provinciaal Omgevingsplan 2009-2013* was opgenomen, en een tracé door de Eems-Dollard. Dit betekent dat in het *Provinciaal Omgevingsplan 2009-2013* geen sprake is van een voorkeurstracé, maar dat elk van de genoemde tracés in beginsel mogelijk is. Een definitieve keuze voor een tracé zal gemaakt worden mede aan de hand van de resultaten van een uit te voeren milieueffectrapportage.

Huidige stand van zaken

Op 26 oktober 2009 is door Groningen Seaports bekend gemaakt dat per 2 november 2009 namens Stichting UFO de heer Plattèl de nieuwe directeur wordt. De heer Plattèl heeft op 16 november 2009 kennis gemaakt met de leden van ons college, de heren Moorlag en Hollenga. De rol van Stichting UFO moet worden gezien als initiatiefnemer van het *project Buizenzone Eemshaven - Delfzijl*. Vervolgens is eind 2009 onzerzijds besloten dat de provincie Groningen gaat onderzoeken of de belanghebbende partijen kunnen instemmen met een op te stellen projectplan voor het buisleidingenproject. Dit is ondermeer besproken met LTO-Noord. Afsproken is om een nieuwe start te maken met het project en het projectplan met LTO-Noord te gaan bespreken en de overige belanghebbenden hiervan schriftelijk op de hoogte te stellen. Het projectplan is momenteel in voorbereiding. Hier komen wij later in de brief op terug.

In het kader van een uit te voeren milieueffectrapportage (zogenoemde Besluit-MER) heeft Stichting UFO reeds een *Startnotitie MER Buizenstraat/-strook Eemshaven - Oosterhorn Delfzijl* opgesteld (op dit moment in concept gereed). In deze startnotitie zijn de drie tracés voor een buizenstraat/-strook uit het *Provinciaal Omgevingsplan 2009-2013* opgenomen. Aanvullend is besloten een vierde tracé (Holwierde-extra tracé) in ogenschouw te nemen. Dit vierde tracé loopt deels gelijk aan het Holwierde tracé, maar gaat in plaats van westelijk over land, oostelijk door de Eems/Dollard bij Delfzijl langs. Mogelijk vindt in verband met bundeling van bestaande energie-infrastructuur nog een kleine aanpassing van het tracé plaats in het gebied ten zuiden van de Eemshaven. Voor wat betreft de in de startnotitie opgenomen landtracés (Holwierde(-extra) tracé en Leermenstracé) is het op dit moment nog niet duidelijk of gekozen wordt voor een buizenstraat of een buisenstrook (om deze reden wordt ook gesproken over het project 'buizenzone').

¹) momenteel genaamd *Projectbureau Buizenzone Eemsdelta*

Indien gekozen wordt voor een tracé door de Eems-Dollard is het onderscheid buizenstraat/-strook niet van belang. Het verschil tussen een buizenstraat en een buizenstrook is gelegen in de eigendomsverhoudingen. Bij een buizenstraat worden de gronden aangekocht door een organisatie die de buizenstraat beheert. De beherende instantie bepaalt door middel van voorschriften het landbouwkundige gebruik boven een buizenstraat. Bij een buizenstrook wordt voor de buisleiding een huurprijs betaald aan de grondeigenaar, waarbij de beherende instantie het recht krijgt om buisleidingen aan te leggen en te beheren. Bij voldoende diepteligging van de leidingen is landbouwkundig gebruik in beginsel mogelijk. Wel zijn er beperkingen ten aanzien van het oprichten van gebouwen, bouwwerken en het uitvoeren van werkzaamheden. In het geval dat gekozen wordt voor een landtracé zal - mede in overleg met de grondeigenaren in het gebied - een definitieve keuze worden gemaakt voor een buizenstraat of een buizenstrook. Een belangrijke voorwaarde daarbij zal zijn dat de toegankelijkheid van de gronden in alle gevallen gewaarborgd moet zijn.

De kenmerken van een buizenstraat/-strook staan in de hiervoor genoemde startnotitie beschreven. De buizenstraat/-strook betreft een gereserveerde strook, waarin ruimte is voor maximaal 25 buisleidingen met een diameter tot 200 centimeter. De fysieke breedte van de buizenstraat/-strook is maximaal 50 meter. Het invloedsgebied van de buizenstraat/-strook is groter en afhankelijk van diverse factoren, zoals de benodigde verlaging van de grondwaterstand bij de aanleg van leidingen en veiligheidsafstanden (in het kader van externe veiligheid). In een buizenstraat/-strook kunnen leidingen gelegd worden voor transport van allerlei gassen en vloeistoffen, zoals perslucht, stikstof, zuurstof, waterstof, synthesesgas uit biomassa en (demi)water. Daarnaast kunnen doorgaande transportleidingen voor bijvoorbeeld aardgas, ethyleen en CO₂ in de buizenstraat/-strook worden opgenomen, evenals energie- en telecomkabels. Ook kunnen leidingen worden gelegd voor transport van restwarmte van energiecentrales naar bijvoorbeeld glastuinbouw of naar installaties voor het verdampen van LNG (liquified natural gas). De uiteinden van de buizenstraat/-strook sluiten aan op de bedrijventerreinen van de Eemshaven en Delfzijl (Oosterhorn), waar ruimte is gereserveerd voor een dergelijke aansluiting. Vanaf deze aansluitingen kunnen in de toekomst leidingen naar diverse producenten en afnemers van stoffen worden gelegd. Een duurzame, veilige ligging van de leidingen ten opzichte van de omgeving binnen de daarvoor geldende wetgeving staat daarbij voorop.

De *Startnotitie MER Buizenstraat/-strook Eemshaven - Oosterhorn Delfzijl* moet op grond van de Wet milieubeheer worden ingediend bij het bestuursorgaan dat het uiteindelijke planologische besluit neemt. Om een buizenstraat/-strook juridisch-planologisch te verankeren, bestaat op grond van de Wet ruimtelijke ordening een tweetal mogelijkheden, te weten door de gemeenten op te stellen bestemmingsplannen of een door de provincie op te stellen inpassingsplan. Indien gekozen wordt voor een bestemmingsplan dan is de gemeenteraad het bevoegde gezag in de besluit-m.e.r. procedure. Als gekozen wordt voor een inpassingsplan dan bent u het bevoegde gezag in de besluit-m.e.r. procedure. De uit te voeren milieueffectrapportage beslaat het grondgebied van vijf verschillende gemeenten, te weten de gemeenten Delfzijl, Appingedam, Loppersum, Slochteren en Eemmond. Vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid en een goede communicatie zijn in april 2010 op ambtelijk niveau reeds gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van deze gemeenten over de mogelijkheid tot het opstellen van een provinciaal inpassingsplan. In deze gesprekken werd door de gemeenten de voorkeur uitgesproken voor één provinciaal inpassingsplan, in plaats van mogelijk vijf afzonderlijke bestemmingsplannen (afhankelijk van de uiteindelijke tracékeuze). Hierover heeft op 10 mei 2010 ook een bestuurlijk overleg

plaatsgevonden tussen vertegenwoordigers van de gemeenten Delfzijl, Slochteren, Loppersum en Eemsmond en het lid van ons college de heer Moorlag. De vertegenwoordiger van de gemeente Appingedam was verhinderd. Ook in dit bestuurlijk overleg is vanuit de kant van de gemeenten de voorkeur uitgesproken voor een provinciaal inpassingsplan. Een goede en zorgvuldige communicatie richting de gemeenten met voldoende momenten tot het voeren van overleg worden daarbij van belang geacht. In het projectplan zal hierop verder worden ingegaan. Tevens is afgesproken om voorliggende brief door te sturen naar de gemeenten en om voor alle gemeenteraadsleden van de vijf bij het milieueffectrapport betrokken gemeenten een informatiebijeenkomst te organiseren. Tijdens deze bijeenkomst zullen de gemeenteraadsleden over voorliggende brief en over het *project Buizenzone Eemshaven - Delfzijl* worden geïnformeerd.

Wij zijn van mening dat het, gezien het bovenlokale karakter van het project, de ambitie die in het *Provinciaal Omgevingsplan 2009-2013* wordt uitgesproken ten aanzien van energie-infrastructuur, waaronder buisleidingen, en hiermee samenhangend de toenemende behoefte om (chemische) gassen en vloeistoffen te kunnen uitwisselen tussen de industriegebieden in de Eemshaven en Delfzijl de voorkeur verdient om op grond van een nog nader door u te maken tracékeuze een inpassingsplan op te stellen voor een buizenzone tussen de Eemshaven en Delfzijl. Wij verzoeken u ons standpunt met betrekking tot het opstellen van een provinciaal inpassingsplan voor een buizenzone tussen de Eemshaven en Delfzijl te onderschrijven. Bij een dergelijk inpassingsplan en een hiervoor uit te voeren milieueffectrapportage worden de belangen van de landbouw, veiligheid en milieu volledig meegenomen.

Verdere verloop van het project

Indien u ons standpunt met betrekking tot het opstellen van een provinciaal inpassingsplan voor een buizenzone tussen de Eemshaven en Delfzijl onderschrijft, dan zal de *Startnotitie MER Buizenstraat/-strook Eemshaven - Oosterhorn Delfzijl* zo spoedig mogelijk bij u worden ingediend. Op deze startnotitie is inspraak mogelijk. Op basis van deze startnotitie zal een milieueffectrapport worden opgesteld. Dit milieueffectrapport zal naar verwachting eind 2010 dan wel begin 2011 worden afgerond. Vervolgens zal op grond van een nog nader door u te maken tracékeuze een inpassingsplan worden opgesteld voor een buizenzone tussen de Eemshaven en Delfzijl. Ook op een inpassingsplan is inspraak mogelijk. Het inpassingsplan wordt uiteindelijk door u vastgesteld.

Projectplan

De hiervoor genoemde stappen zullen uitgebreider worden beschreven in een afzonderlijk projectplan. In het projectplan zal ook worden ingegaan op de aspecten inzet personeel en kosten in het kader van de planvorming, waaronder planschade. In deze kosten zal moeten worden voorzien. Ook zal in het projectplan worden ingegaan op het aspect communicatie, zoals hieronder kort staat beschreven. Het projectplan en de hiermee samenhangende projectorganisatie zijn momenteel in voorbereiding. Het projectplan zal zo spoedig mogelijk worden afgerond. Indien het projectplan gereed is, zult u hiervan door ons op de hoogte worden gesteld.

Communicatie

Gezien de voorgeschiedenis van het project en de noodzaak tot het creëren van voldoende draagvlak voor het uiteindelijk te kiezen tracé is het van belang de belanghebbende partijen te betrekken in het project. Een goede en zorgvuldige communicatie is daarbij van essentieel belang. In de fase van de uit te voeren milieueffectrapportage ligt de verantwoordelijkheid voor een goede en zorgvuldige communicatie in eerste instantie bij Stichting UFO. Deze stichting is initiatiefnemer van het project en moet daarom worden gezien als 'afzender'. De provincie is hierbij op de achtergrond aanwezig. In de fase van het inpassingsplan ligt de verantwoordelijkheid voor de communicatie en de inspraak in eerste instantie bij de provincie. Tijdens deze fase informeert de provincie de belanghebbende partijen over de procedures rondom het inpassingsplan en voert het overleg met deze belanghebbenden.

Stichting UFO heeft een communicatieadviseur in dienst die in overleg met de provincie een communicatiestrategie heeft opgesteld. Deze communicatiestrategie zal in het projectplan terugkomen. Stichting UFO heeft reeds overleg gevoerd met enkele belanghebbende partijen in het gebied, waaronder agrariërs en dorpsverenigingen. Ook is op 6 mei 2010 met een groep geïnteresseerde belanghebbenden uit het gebied een bezoek gebracht aan de Stichting Buisleidingenstraat Zuidwest Nederland. Deze stichting heeft het beheer over de buisleidingenstraat tussen Rotterdam en Antwerpen.

Er zal tevens een klankbordgroep worden geformeerd die regelmatig op de hoogte wordt gesteld van de ontwikkelingen rondom het *project Buizenzone Eemshaven - Delfzijl*. In deze klankbordgroep zullen ondermeer vertegenwoordigers van natuur, milieu en landbouworganisaties zitting nemen. Ook vertegenwoordigers van de dorpsverenigingen uit het gebied zullen hierin worden betrokken. De klankbordgroep zal zelf ook actief mogelijke knelpunten die gesignaleerd worden op de verschillende tracés terugkoppelen met Stichting UFO. Aan de hand van deze klankbordgroep wordt ook bekeken of de communicatie moet worden uitgebreid naar andere doelgroepen. De provincie wordt door Stichting UFO telkens op de hoogte gesteld van de bijeenkomsten van de klankbordgroep. Ook de colleges van Burgemeester en Wethouders van de betrokken gemeenten zullen op de hoogte worden gehouden.

Tot slot

Aangezien de aard van het ruimtelijk besluit zoals in deze brief uiteen is gezet bepalend is voor de vraag wie als bevoegd gezag in de te doorlopen milieueffectrapportage procedure optreedt, verzoeken wij u ons standpunt met betrekking tot het opstellen van een provinciaal inpassingsplan voor een buizenzone tussen de Eemshaven en Delfzijl te onderschrijven.

Tevens delen wij u mede dat wij een subsidie hebben toegekend aan Stichting UFO ten behoeve van het project met de naam "Vorbereiding Buisleidingstraat Eemsdelta". Een afschrift van deze subsidiebeschikking treft u als bijlage bij deze brief aan.

Wij vertrouwen erop u door middel van deze brief op dit moment voldoende te hebben geïnformeerd over de voortgang van het *project Buizenzone Eemshaven - Delfzijl*. Voor de volledigheid hebben wij de concept *Startnotitie MER Buizenstraat/-strook Eemshaven - Oosterhorn Delfzijl* ter kennisneming voor u bijgevoegd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.